

ChromArt

*Conservatie & Restauratie / Onderzoek & Behandeling
van gepolychromeerde objecten*

RESTAURATIE:

BEKRONING DRAAGSTOK

(PROCESSIEVAANDEL: 'EENDRACHT FANFAREN CAMPENHOUT, 1876')

DOSSIERNR.: 2015/R-02

DATUM VAN HET VERSLAG: 16 NOVEMBER 2015

1. BESCHRIJVING VAN HET OBJECT

1.1. Identificatie van het kunstwerk/object

1.1.1. Onderwerp, iconografische benaming

Het betreft hier een gepolychromeerde bekroning van een draagstok (processievaandel: 'Eendracht fanfaren Campenhout, 1876').

De bekroning van de draagstok voor de behandeling (voor- en achterzijde).

1.1.2. Grondstoffen

De bekroning is vervaardigd uit hout en verguld. Deze vergulding werd in het verleden overschilderd met een bronzineverf. Onderaan bevindt zich een beschilderd metalen onderdeel (bevestigingspunt voor de draagstok).

1.1.3. Afmetingen (h x b x d)

57 x 21 x 21cm

2. CONSERVATIESTAAT

Voor de aanvang van de eigenlijke restauratie werd een visueel onderzoek gedaan naar de staat van de drager, de gronderings- en afwerkingslagen.

2.1. Staat van de drager, polychromie en oppervlak

In het centrale deel zijn er rondom enkel barsten/openstaande naden in de drager aanwezig. Het bovenste deel beweegt ten opzichte van het centrale deel, hierdoor is er ook een openstaande naad aanwezig (afb. 2).

Bovenaan is er een deel van de decoratie afgebroken en in het verleden met bronzineverf overschilderd (afb. 4).

De bekroning is bedekt met oppervlakte vuil (stof) en er zijn verspreid over het geheel enkele opstuwingen in de polychromie aanwezig met als gevolg het plaatselijk ontstaan van lacunes.

2. BEHANDELING

2.1. Behandelingsrapport

Opstellen van een beknopt restauratieverslag

De behandeling van de bekroning werd volgens de richtlijnen gedocumenteerd.

Voor de aanvang van de eigenlijke restauratie werd een visueel onderzoek gedaan naar de staat van de drager, de gronderings- en afwerkingslagen.

Het onderzoek bestaat uit:

- foto opnamen voor, tijdens en na de restauratie
- uitvoeren van een reinigingstest

Na de restauratie werden alle gegevens van het onderzoek en de restauratie zelf, gebundeld in een beknopt eindverslag.

2.1.1. Behandeling in het atelier

Fixeren van de opstuwende polychromie

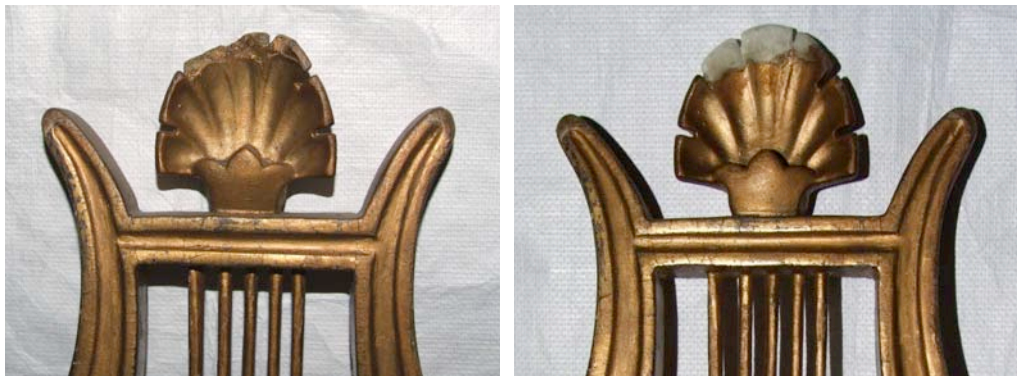
Loskomende fragmenten van de verf- en preparatielaag werden terug op de houten drager vastgezet met een oplossing van neutrale PVA (50% opgelost in gedemineraliseerd water). Dit fixatief werd met een penseel onder de verfschilfer aangebracht waardoor deze met lichte druk tegen de drager gedrukt kon worden om ze te laten hechten.

Reiniging van het oppervlak

Voor er gestart kon worden met het reinigen van de bekroning werd een reinigingstest uitgevoerd om de geschikte methode te achterhalen. Na het uitvoeren van deze test werd gestart met de reiniging. Het gehele kon gereinigd worden met een wattenstaafje gedrenkt in een neutraal detergent (1%) opgelost in gedemineraliseerd water, hierbij werd de vuillaag die vooral bestaat uit stof verwijderd.

Herstellen van de drager

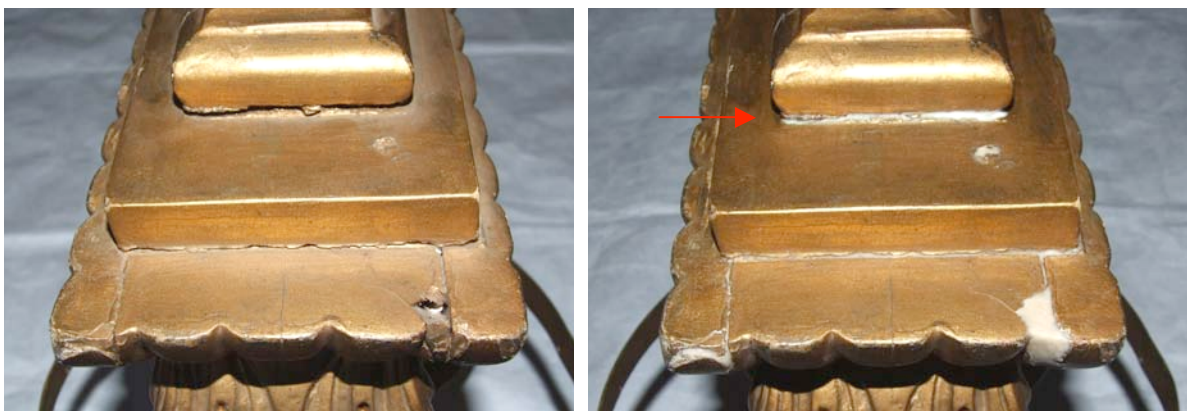
De openstaande naad in de houten drager tussen het bovenste en het centrale deel van de bekroning werd verlijmd, door de openstaande naad op te vullen met Master Model Paste om een goede hechting te bekomen. Ook het afgebroken deel bovenaan werd met Master Model Paste gereconstrueerd om het risico op het opnieuw afbreken te minimaliseren.

Detail voor de behandeling en na de reconstructie (voorzijde).

Invullen van de lacunes

De storende lacunes en barsten werden op niveau gebracht met een reversibele paste bestaande uit een bindmiddel (bijenwas + damarhars) en een vulstof (krijt). Met behulp van een spatel kon het vulmiddel enkel in de lacunes tot de originele preparatielaag aangebracht worden tot net onder het niveau van de originele omringende polychromielaag. De vulling werd nadien geëgaliseerd met white spirit.

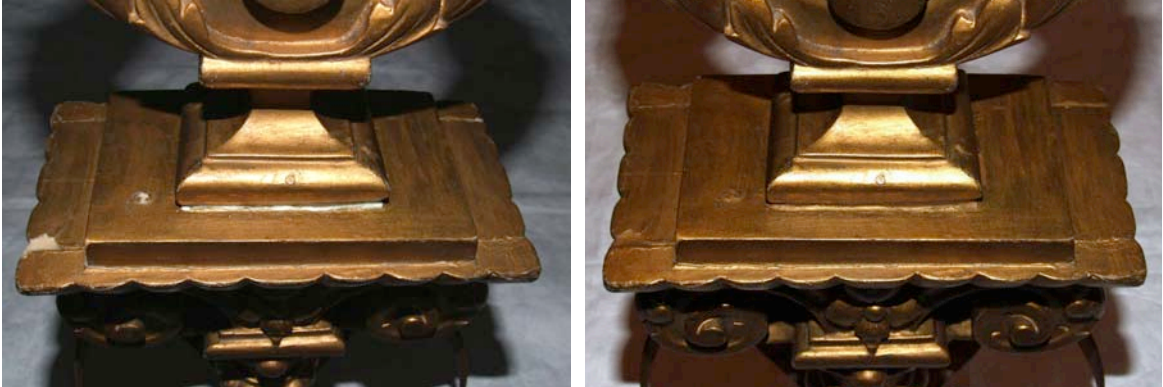

Afb. links: detail voor de behandeling

Afb. rechts: na het herstellen van de drager (rode pijl) en het invullen van de barsten en lacunes.

Retoucheren

De aangebrachte invullingen en storende lacunes werden naar de kleur van de omringende beschildering gebracht zodat deze van op afstand niet meer zichtbaar zijn. Met een penseel werd een mengsel van 10% Paraloid B72 opgelost in diacetonalcohol en ethanol (25/75) vermengd met lichtechte pigmenten en mica op de te retoucheren zones aangebracht.

Detail voor en na de retouche (achterzijde).

Aanbrengen van een beschermlaag

Na het retoucheren van de bekroning werd een dunne, reversibele beschermlaag over het geheel aangebracht om de retouches te integreren en om de polychromie te beschermen tegen stof en vuil. Hiervoor werd een zeer fijn laagje micro-kristallijne was aangebracht, die na 24 uur drogen opgewreven werd om een egale glans te bekomen.

2.1.2. Afbeeldingen

Totaalbeeld voor en na de behandeling (voorzijde).

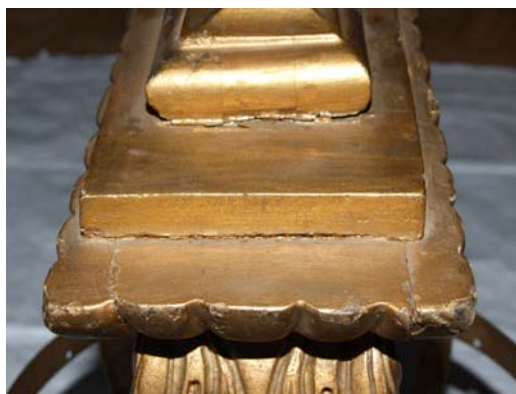
Detail voor de behandeling (voorzijde).

Detail tijdens en na de behandeling (voorzijde).

Totaalbeeld voor en na de behandeling (achterzijde).

Detail voor de behandeling (linkerzijde).

Detail tijdens en na de behandeling (linkerzijde).

Detail voor en tijdens de behandeling (rechterzijde).

Detail na de behandeling (rechterzijde).